

Imiona mieszkańców Bielska Podlaskiego na przełomie XX i XXI wieku

Michał Mordań

Uniwersytet w Białymstoku, Białystok

Przedmiotem artykułu jest analiza współczesnych imion mieszkańców Bielska Podlaskiego – miasta leżącego na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim. W tekście zaprezentowano popularność imion, także pod względem etymologii religijno-kulturowej i pochodzenia językowego. Zwrócono uwagę na formy graficzno-brzmieniowe oddzielnych jednostek nazewniczych w kontekście wariantywności imion. Wskazano także grupy antroponimów typowych dla mieszkańców miasta identyfikujących się z narodowością polską (z reguły katolicy) lub wschodniosłowiańską (zazwyczaj prawosławni). Badany zbiór, obejmujący imiona mieszkańców średniego i starszego pokolenia porównano z zasobami z lat 1890–1909 i 2001–2010, co pozwoliło dostrzec podobieństwa i różnice w zakresie frekwencji poszczególnych antroponimów na przestrzeni stu lat.

Słowa kluczowe: językoznawstwo, onomastyka, antroponimia, imiona, wielokulturowość

Przedmiotem analizy w niniejszym artykule są imiona współczesnych mieszkańców Bielska Podlaskiego – miasta leżącego w północno-wschodniej Polsce, obecnie w województwie podlaskim.

Bielsk Podlaski od samego początku swojego istnienia zasługiwał na miano miasta wielokulturowego. Do dnia dzisiejszego występują tu tradycje polska i wschodniosłowiańska. Wpływy innych etnosów, obecnych w społecznej panoramie miasta na przestrzeni stuleci, tylko w niewielkim stopniu przetrwały do czasów współczesnych. Nośnikiem pamięci o nich pozostają niektóre nazwy własne. System antroponimiczny Bielska i jego okolic ukształtował się zatem wskutek oddziaływania wielu kultur i języków, z wyraźną jednak dominacją komponentu polskiego i wschodniosłowiańskiego.

Bazą materiałową imion omawianych w tym opracowaniu jest *Białostocka książka telefoniczna* na 2006 rok. Spis abonentów, zamieszkałych na terenie Bielska Podlaskiego obejmuje 6849 imion, w tym 3200 męskich i 3649 żeńskich.

W dalszej części przyjrzymy się tej grupie antroponimów pod względem ich popularności, także z perspektywy motywacji religijno-kulturowej i pochodzenia językowego. Ponadto zostanie zwrócona uwaga na formy graficzno-brzmieniowe niektórych imion, nierzadko będących konsekwencją specyficznych uwarunkowań geopolitycznych, kulturowych i społecznych. Zostanie też przedstawionych

kilka uwag na temat zróżnicowania konfesyjnego mieszkańców miasta jako czynnika determinującego występowanie oddzielnych jednostek imienniczych w przestrzeni miejskiej. Omówiona zostanie również frekwencja imion bielszczan średniego i starszego pokolenia w nawiązaniu do imion nadanych sto lat temu i na początku XXI wieku.

1 Popularność imion

W badanym materiale można wyróżnić kilka grup imion pod względem częstotliwości ich użycia.

W zbiorze antropimów męskich o najwyższej frekwencji¹ znalazły się kolejno imiona: *Jan* (247), *Mikołaj* (205), *Jerzy* (170)/ *Jur* (1) (=171), *Eugeniusz* (156), *Andrzej* (148), *Aleksander* (114), *Włodzimierz* (108), *Mirosław* (99), *Piotr* (88), *Stanisław* (86), *Józef* (74), *Stefan* (64), *Tadeusz* (64). Do imion średnio popularnych należy zakwalifikować następujące: *Michał* (58), *Bazył* (36)/ *Bazyli* (19) (=55), *Krzysztof* (54), *Sławomir* (54), *Jarosław* (52), *Anatol* (47)/ *Anatoli* (3)/ *Anatoliusz* (1) (=51), *Wiesław* (50), *Antoni* (48), *Marek* (47), *Leon* (42), *Grzegorz* (41), *Kazimierz* (41) i in.

Najliczniejszy zbiór tworzą imiona najrzadsze: *Ireneusz* (13), *Mieczysław* (13), *Romuald* (13), *Artur* (12), *Czesław* (12), *Dymitr* (11), *Robert* (11), *Teodor* (11), *Witalis* (8)/ *Witalij* (2)/ *Witaliusz* (1) (=11), *Zygmunt* (11), *Bogusław* (9), *Bolesław* (9), *Ignacy* (8), *Jacek* (8), *Lech* (8), *Leonid* (5)/ *Leonidas* (3) (=8), *Wacław* (8), *Arkadiusz* (7), *Cezary* (7), *Lucjan* (7), *Wincenty* (7), *Igor* (6), *Marcin* (6), *Szymon* (6), *Borys* (5) itd. Imion męskich, które wystąpiły w analizowanym zbiorze tylko jeden raz, było 36. Należą do nich m.in.: *Adrian*, *Afanazy*, *Alfons*, *Ali*, *Alojzy*, *Armando*, *Bogumił*, *Dominik*, *Eliasz*, *Eligiusz*, *Emil*, *Erwin*, *Eustachy*, *Kuzma*, *Leonard*, *Lesław*, *Lew*, *Ludgard*, *Mitrofan*, *Oksenty*, *Przemysław*, *Radosław*, *Sylwester*, *Wadym*.

W imiennictwie żeńskim jako najczęstsze wystąpiły imiona: *Maria* (242), *Irena* (197), *Halina* (184)/ *Galina* (5) (=189), *Anna* (176), *Walentyna* (150), *Barbara* (135), *Krystyna* (121), *Helena* (104)/ *Olena* (1) (=105), *Nina* (105), *Eugenia* (91), *Elżbieta* (90), *Teresa* (83), *Zofia* (81), *Alina* (75), *Ewa* (73), *Janina* (72). W grupie imion średnio popularnych znalazły się: *Danuta* (69)/ *Danusia* (1) (=70), *Nadzieja* (68), *Jadwiga* (67), *Wiera* (64), *Lidia* (61), *Olga* (61), *Ludmiła* (55)/ *Ludomiła* (1) (=56), *Grażyna* (48), *Jolanta* (48), *Zenaida* (28)/ *Zinaida* (19) (=47), *Małgorzata* (43) i in.

¹ Z. Abramowicz (1993:72) w swojej monografii poświęconej imionom chrześnym białostoczan wyróżnia 3 podstawowe grupy imion pod względem ich frekwencji: imiona najpopularniejsze (od 2% w górę), imiona średnio popularne (od 0,5% do 2%) i imiona mało popularne (poniżej 0,5%).

Najniższą frekwencję wykazują imiona: *Genowefa* (16), *Stanisława* (16), *Wanda* (16), *Urszula* (14), *Justyna* (13), *Ala* (6)/ *Alla* (6) (=12),² *Marta* (11), *Renata* (11), *Aniela* (10), *Józefa* (10), *Julia* (10), *Świetłana* (8)/ *Swietłana* (2) (=10), *Tatiana* (10), *Franciszka* (9), *Klaudia* (8)/ *Klawdia* (1) (=9), *Magdalena* (9), *Taisa* (7)/ *Taisja* (1) (=8), *Edyta* (7), *Hanna* (7), *Izabela* (6)/ *Izabella* (1) (=7), *Kazimiera* (7), *Lilla* (3)/ *Lila* (2)/ *Lilia* (1)/ *Liliana* (1) (=7), *Monika* (7), *Romualda* (7) itd. Jednokrotnie w zbiorze antropimów żeńskich wystąpiły 42 imiona, np.: *Adela*, *Albertyna*, *Aleutyna*, *Alfreda*, *Bernarda*, *Blanka*, *Bolesława*, *Domna*, *Eudokia*, *Filomena*, *Kinga*, *Kira*, *Ksenia*, *Larysa*, *Leila*, *Leontyna*, *Lija*, *Marina*, *Matylda*, *Nela*, *Neoniła*, *Nikodem*, *Olimpiada*, *Paraskiewa*, *Pelagia*, *Rachela*, *Teodora*, *Wiktoria*, *Zyta*.

2 Uwagi o formach graficzno-brzmieniowych imion

Każde imię, bez względu na jego postać graficzno-brzmieniową stanowi formalnie oddzielną jednostkę nazewniczą, ponieważ w takiej postaci pojawia się w oficjalnych dokumentach identyfikujących każdego nosiciela z osobna. Można jednak zauważyć, że niektóre formy są wariantami fonetycznymi i/lub morfologicznymi tego samego antropimów i w powszechnym mniemaniu traktuje się je jako odmianki jednego imienia. Jako różne postaci tego samego imienia należy więc rozpatrywać formy *Anatol*, *Anatoli* i *Anatoliusz*, *Bazyl* i *Bazyli*, *Bogdan* i *Bohdan*,³ *Wiaczesław* i *Wieczesław*, *Witalis*, *Witalij* i *Witaliusz*, *Leonid* i *Leonidas*, *Lilia*, *Liliana*, *Lila* i *Lilla*,⁴ *Lucja* i *Łucja*,⁵ *Ludmiła* i *Ludomiła*,⁶ *Marzanna*, *Marzenna* i *Marzena*, *Świetłana* i *Swietłana*,⁷ *Anetta* i *Aneta*, *Nona* i *Nonna*, *Heronima* i *Hieronima*, *Izabela* i *Izabella*.

2 Oddzielnego komentarza wymagają imiona *Alina* i *Ala/Alla*. Pierwsze pochodzi z języków germańskich i jest skróceniem im. *Adelina*, *Adelajda* (Fros, Sowa 2004, 1:114; Bubak 1993:35). Zdrobnieniem od *Aliny* jest forma *Ala* (Bubak 1993:35). W związku z powyższym można by uznać im. *Ala* i *Alla* jako nieoficjalne warianty im. *Alina*. Należy jednak mieć na uwadze, że w Bielsku Podlaskim mieszka pewna liczba kobiet, wyznania prawosławnego, ochrzczonych imieniem *Alla*. W dokumentach świeckich (w odróżnieniu od metryk kościelnych) osoby te często figurują pod spolszczoną wersją tego imienia, tj. *Alla*. Wariant *Ala* należy więc uznać w badanym środowisku raczej jako pozbawioną geminaty odmiankę im. *Alla* (< cerk. *Alla*), nie zaś – jako spieszczenie od im. *Alina*. Bardziej jest bowiem prawdopodobne użycie w oficjalnych dokumentach spolszczonej wersji imienia pełnego niż odmianki o charakterze hipokorystyczno-deminutywnym. Zob. na ten temat Abramowicz (1993:266). Por. też im. *Halina* i komentarz do niego.

3 Wg H. Frosa i F. Sowy (2004, 1:470–471), imię to zostało przejęte przez Słowian od irańskich Scytów. Na gruncie polskim miało postać *Bogdan*, ale od XIX wieku pod wpływem języków ruskich w powszechnym użyciu zaczęło funkcjonować w wariantcie *Bohdan*.

4 Zob. Bubak 1993:197. Jako wyrażenie hasłowe występują formy *Lilia* i *Liliana*. Wariant *Lila* pojawia się w językach południowosłowiańskich (bułgarskim, macedońskim, serbochorwackim), zaś odmianka z podwojonym *l* mogła powstać pod wpływem języków zawierających geminaty w formach rodzimych tego imienia, por. angielskie *Lillian*, niemieckie *Lill*, *Lilli*, *Lilly*, norweskie *Lilly*, szwedzkie *Lilli*.

5 Są to warianty jednego imienia, przy czym forma z *l* jest bardziej zbliżona do łacińskiej lub powstała pod wpływem języków zachodnioeuropejskich (Fros, Sowa 1998, 3:672).

6 W 1819 r. w Tygodniku Polskim wydrukowano romans pt. *Żeliszaw i Ludomiła* (Fros, Sowa 1998, 3:642).

7 Źródła cerkiewne podają, że im. *Świetłana/Swietłana* jest słowiańskim odpowiednikiem semantycznym greckiego im. *Fotyna* (zob. np. Kalendarz prawosławny 2009:35).

Wariantywność niektórych jednostek podyktowana została faktem, że część imion zapisano albo w postaci obowiązującej w języku polskim, albo w formach tożsamych lub zbliżonych do wariantów cerkiewnych, np. *Halina* – *Galina*,⁸ *Zenaida* – *Zinaida*, *Klaudia* – *Klawdia*, *Serafina* – *Serafima*,⁹ *Taisa* – *Tajsja*. Pod wpływem języka rosyjskiego (i form cerkiewnych) utrwaliły się również warianty typu *Anatoliusz* (ros./cerk. *Анатоліуї*), *Witaliusz* (ros./cerk. *Віталіуї*), zapewne przez analogię do imion typu *Евгеуї* – *Eugeniusz*, *Арсенуї* – *Arseniusz* itd.

Podobnie imiona *Jur*, *Suzy* i *Olena* funkcjonują w przestrzeni miejskiej jako ekwiwalenty językowe im. *Jerzy*, *Zuzanna* i *Helena*. Nosiciele tych pierwszych urodzili się poza terytorium Polski, ale od dawna zamieszkują na terenie Bielska Podlaskiego.

Imiona *Danusia* (< *Danuta*) i *Tonia* (< *Antonina*) należy rozpatrywać w kontekście okazjonalnego użycia form deminutywnych w funkcji wariantów oficjalnych.

Jako różne zostały potraktowane imiona, które we współczesnym nazewnictwie są powszechnie uważane za odrębne, choć formalnie stanowią odmianki jednego antroponimu, por. *Andrzej* i *Jędrzej*,¹⁰ *Stefan* i *Szczepan*,¹¹ *Leon* i *Lew*, *Jan* i *Janusz*, *Leszek*, *Lesław* i *Lech*, *Wacław*, *Wiesław*¹² i *Wiaczesław/Wieczesław*.¹³ Różne w rzeczywistości, choć pozornie zbliżone ze względu na swoją postać są też inne imiona, jak np. *Leonila* i *Neonila*,¹⁴ *Lilla/Lila/Lilia/Liliana* i *Lija*, *Marina*

8 W polskiej literaturze onomastycznej imię *Halina* bywa czasami objaśniane jako utworzone od im. *Alina* przez dodanie nagłosowej głoski *h*. Jednocześnie dopuszcza się powstanie tego imienia pod wpływem ros. *Galina* (Fros, Sowa 2004, 1:113; 1998, 3:6; Bubak 1993:128). W taki sposób zostało ono potraktowane w niniejszym opracowaniu. W świadomości mieszkańców Bielska *Halina* jest odpowiednikiem cerkiewnej formy *Galina*. W kalendarzach prawosławnych wydanych jednocześnie w polsko- i rosyjskojęzycznej wersji formy *Halina* i *Galina* odnoszą się do tej samej świętej, męczennicy Haliny z Koryntu (III wiek) (Kalendarz prawosławny 2009). Autorowi niniejszego tekstu znanych jest wiele bielszczanek o imieniu *Halina*, w odniesieniu do których w nieoficjalnych sytuacjach używa się form typu *Gala*, *Galka* itp. Niektórzy badacze doszukują się związku im. *Halina* z im. *Helena* (zob. Fros, Sowa 2004, 1:114; 1998, 3:6; Bubak 1993:128–129), co jest spowodowane wystąpieniem formy „pośredniej” *Helina* (zob. np. Malec 1994:365). Autorki *Słownika imion* (Janowowa et al. 1991:17, 121, 123–124) umieszczają antroponimy *Alina*, *Halina* i *Helena* w oddzielnych hasłach.

9 Por. ros., cerk. *Серафима* (Bubak 1993:277; *Spis imion prawosławnych...* 2011:54). Pochodzi od hebr. im. *Seraphim*. W łacinie zamieniono wygłosowe *-im* na *-in* (Fros, Sowa 2004, 5:228).

10 Jako argument należy potraktować fakt, że oba imiona zostały wykorzystane w nominacji jednej osoby.

11 Formy *Stefan* i *Szczepan*, jak podkreślają H. Fros i F. Sowa (2004, 5:382), obecnie uważa się jako dwa odrębne imiona. W rzeczywistości ten drugi wariant jest przystosowaniem fonetycznym formy łacińskiej *Stephanus* do języka polskiego. W hagiografii tylko imię pierwszego męczennika jest zapisywane w formie *Szczepan*, w odniesieniu do pozostałych świętych stosuje się imię *Stefan*.

12 *Wiesław* – od *Wielisław* (zob. Fros, Sowa 2007, 6:98).

13 *Wacław* i *Wiaczesław/Wieczesław* są wariantami jednego imienia w wersji polskiej i wschodniosłowiańskiej. W świadomości mieszkańców miasta są to dwa różne antroponimy, przy czym *Wacław* jest im. występującym wśród miejscowych katolików, zaś im. *Wiaczesław/Wieczesław* noszą osoby wyznania prawosławnego. Co ciekawe, w *Spisie imion prawosławnych...* (2011:65), cerkiewno-słowiańska forma *Вячеславъ* tłumaczona jest zarówno jako *Wiaczesław*, jak i *Wacław*. Większe podobieństwo (w kontekście subiektywnego postrzegania zjawisk językowo-onomastycznych) można by przypisać imionom *Wiesław* i *Wiaczesław/Wieczesław*, ponieważ imiona te, choć różne genetycznie, mają na badanym terenie wspólne odmianki hipokorystyczne, tj. *Wiesiek*, *Wiesio* itp.

14 W *Kalendarzu prawosławnym* wydanym przez Patriarchat moskiewski (1998:97) jedna ze świętych występuje zarówno pod imieniem *Леонилла*, jak i *Неонилла* (Лагонийская, II wiek n.e., pamięć 16 stycznia wg starego stylu), ale już druga postać figuruje tylko jako *Неонилла* (Сирийская, III wiek n.e., pamięć 28 października wg starego stylu). Takie same dane (włącznie z datami liturgicznego wspomnienia) poświadcza *Słownik imion rosyjskich* (Тихонов и др. 1995:538, 581), co upoważnia do rozpatrywania tych imion jako oddzielnych.

i *Małgorzata, Ala/Alla* i *Alina, Alicja*.¹⁵ Wspólny rdzeń semantyczny również nie może uprawniać do potraktowania niektórych imion jako odmianek jednego antroponimu, por. *Walery* i *Walerian, Leon, Leoncjusz* i *Leonid, Domna* i *Dominika, Leona* i *Leontyna*.

Analiza diachroniczna wykazuje, że pewna grupa imion to derywaty od innych antroponimów (niekiedy również odnotowanych wśród mieszkańców Bielska Podlaskiego). Niemniej, w imiennictwie współczesnym są one uznane jako oddzielne jednostki nazewnicze, sformalizowane w mniejszym lub większym stopniu, np. *Jacek* < *Hiacynt, Janusz* < *Jan, Nina* < *Antonina, Janina, Annina* (< *Anna*),¹⁶ *Leszek* < *Lestek, Lestko* (< *Lścimir, Lścisław*), *Lech* < *Letstaw, Lesław*, może wtórnie od *Leszek, Marianna* < *Maria, Maryna* < *Maria, Marzanna* < *Maria*,¹⁷ *Hanna* < *Anna*.

Jako osobne zakwalifikowano również te imiona, które są derywatami imion używanych w Polsce, ale powstałymi na gruncie innych języków i które jednocześnie nie są związane z obcym pochodzeniem ich nosicieli (jak np. cytowane wyżej *Jerzy* i *Jur, Helena* i *Olena, Zuzanna* i *Suzy*¹⁸), np. *Anita* (niem.) < *Anna, Izabela/Izabella* (hiszp.) < *Elżbieta*,¹⁹ *Alicja* (ang.) < *Elżbieta* (?).

3 Motywacja religijno-kulturowa i pochodzenie językowe imion

Tabele pokazują udział poszczególnych grup imion z punktu widzenia motywacji religijno-kulturowej i etymologii językowej. Na podstawie danych statystycznych można ustalić frekwencję jednakowych (niepowtarzających się) imion, jak też stwierdzenie ilościowego (i procentowego) uczestnictwa imion w zakresie łącznej liczby ich użycia.

Źródła imion męskich	Liczba imion	Liczba użytych imion
Imiona biblijne ST	8 (6,1%)	165 (5,1%)
Imiona biblijne NT	14 (10,7%)	740 (23,1%)
Imiona świętych starochrześcijańskich (do V w.)	48 (36,6%)	1250 (39,1%)
Imiona świętych średniowiecza i nowożytnych	33 (25,2%)	512 (16,0%)
Imiona inne	28 (21,4%)	533 (16,6%)
Razem	131 (100%)	3200 (100%)

15 Na temat im. *Ala, Alla, Alina* zob. wyżej.

16 W opracowaniach z zakresu onomastyki polskiej im. *Nina* objaśniane jest zazwyczaj jako derywat od *Antonina, Janina, Annina* (Bubak 1993:242; Fros, Sowa 2000, 4:402). M. Malec (1994) w ogóle nie notuje go w swojej monografii. Mając na względzie uwarunkowania etniczno-religijne na badanym obszarze należy bez wątpienia uznać im. *Nina* jako samodzielną jednostkę nazewniczą (por. Janowowa et al. 1991:201) motywowaną postacią św. Niny (Nino), Oświecicielki Gruzji (Kalendarz prawosławny 2009:20).

17 Por. Fros, Sowa 2000, 4:104.

18 Osobami obcego pochodzenia w Bielsku Podlaskim są też nosiciele imion *Leila, Marina, Ali, Abdulla, Armando*.

19 Por. też im. biblijnej królowej *Isabel* (Fros, Sowa 1998, 3:163).

W nazewnictwie męskim najwyższy odsetek reprezentują imiona świętych starochrześcijańskich. Wedle liczby niepowtarzających się antropimów drugie miejsce zajmują imiona nawiązujące do świętych średniowiecza i epoki nowożytnej. Tuż za nimi lokują się imiona, które nie są bezwarunkowo związane z wpływem czynników sakralnych lub ich religijna motywacja nie została dostatecznie poświadczona w źródłach liturgicznych. Najmniejszy udział wykazują imiona biblijne. Uwzględniając łączną sumę użycia wszystkich imion, antropimy motywowane imionami postaci nowotestamentowych zajmują drugie miejsce.

Pochodzenie językowe imion męskich	Liczba imion	Liczba użyc imion
semickie (hebrajskie, aramejskie, arabskie)	17 (13,0%)	556 (17,4%)
greckie	31 (23,7%)	1301 (40,6%)
łacińskie	28 (21,4%)	352 (11,0%)
greckie lub łacińskie	2 (1,5%)	9 (0,3%)
germańskie	18 (13,7%)	148 (4,6%)
słowiańskie	28 (21,4%)	737 (23,0%)
inne	7 (5,3%)	97 (3,0%)
Razem	131 (100%)	3200 (100%)

Niezależnie od przyjętej metody, najbardziej produktywnie w imiennictwie męskim okazały się antropimy pochodzenia greckiego. W zakresie liczby imion drugą lokatę zajęły *ex aequo* imiona łacińskie i słowiańskie. Mniejszą popularnością cieszyły się imiona pochodzenia germańskiego i semickiego. Zestawienie uwzględniające sumę wszystkich użyc imion wskazuje, że imiona słowiańskie zajmują drugie miejsce, natomiast imiona łacińskie ulokowały się dopiero na czwartej pozycji i zostały wyprzedzone przez antropimy o genezie semickiej.

Źródła imion żeńskich	Liczba imion	Liczba użyc imion
Imiona biblijne ST	7 (4,3%)	286 (7,8%)
Imiona biblijne NT	7 (4,3%)	447 (12,2%)
Imiona świętych starochrześcijańskich (do V w.)	62 (37,8%)	1806 (49,5%)
Imiona świętych średniowiecza i nowożytnych	19 (11,6%)	347 (9,5%)
Imiona inne	69 (42,1%)	763 (20,9%)
Razem	164 (100%)	3649 (100%)

Największy odsetek w zakresie liczby imion żeńskich zanotowano wśród antropimów nieposiadających *stricte* religijnej motywacji. Imion świętych starochrześcijańskich jest nieco mniej. Zdecydowanie rzadziej sięgano do imion świętych średniowiecza i nowożytnych. Z imion biblijnych korzystano sporadycznie. Zestawienie uwzględniające liczbę wszystkich użyc imion wskazuje na wyraźną dominację imion świętych okresu starochrześcijańskiego. Stanowią one

niemal połowę całego zasobu. Imiona motywowane postaciami błogosławionych oraz niepoświadczone jednoznacznie w literaturze hagiograficznej znalazły się na drugim miejscu. Mniej popularne okazały się imiona biblijne nowotestamentowe, imiona świętych średniowiecza i czasów nowożytnych oraz imiona biblijne zaczerpnięte ze Starego Testamentu.

Pochodzenie językowe imion żeńskich	Liczba imion	Liczba użyć imion
semickie (hebrajskie, aramejskie, arabskie)	19 (11,6%)	754 (20,7%)
greckie	44 (26,8%)	1356 (37,2%)
łacińskie	42 (25,6%)	552 (15,1%)
germańskie	13 (7,9%)	115 (3,1%)
słowiańskie	18 (11,0%)	273 (7,5%)
inne	28 (17,1%)	599 (16,4%)
Razem	164 (100%)	3649 (100%)

Ranking obejmujący repertuar niepowtarzających się imion pokazuje, że połowę tego zbioru tworzą łącznie antroponimy proveniencji greckiej lub łacińskiej (w zbliżonych proporcjach względem siebie). Na trzeciej pozycji znajdują się imiona wywodzące się z języków innych, niż wymienione w niniejszym zestawieniu²⁰ lub imiona, dla których różne źródła podają rozbieżną etymologię. Dalsze miejsca zajmują imiona semickie, słowiańskie i germańskie. W zakresie liczby użyć imion przeważają imiona pochodzenia greckiego. Antroponimy łacińskie, zdecydowanie mniej produktywne, znalazły się na czwartej pozycji ustępując miejsca imionom semickim oraz imionom o innej etymologii. Imiona słowiańskie i germańskie cechują się niską frekwencją użycia.

4 Osobliwości w nadawaniu poszczególnych imion uwzględniające zróżnicowanie etniczno-konfesyjne mieszkańców

Jak wiadomo, zasadniczy filar antroponomastykonu na obszarze Słowiańszczyzny tworzą imiona wywodzące się ze wspólnego dziedzictwa religijnego chrześcijan. Miana te sięgają czasów starotestamentowych i w znacznym stopniu wzbogacone są imionami świętych starochrześcijańskich. Po ostatecznym podziale Kościoła na Wschodni i Zachodni obydwie odłamy istnieją niezależnie od siebie. W każdym z nich grono świętych jest sukcesywnie powiększane o nowe postaci. Większość kanonizowanych osób nosi imiona znane już wcześniej w liturgii i źródłach hagiograficznych. Czasami jednak wraz z uznaniem danej osoby za świętą w obrządku wschodnim lub zachodnim uzupełnia się jednocześnie repertuar imion kalendarza prawosławnego lub katolickiego.

20 M.in. perskie, litewskie, frankofońskie, hiszpańskie, arabsko-hiszpańskie, anglosaskie, włoskie, węgierskie.

Pomimo faktu, że znakomita większość imion nawiązuje do świętych Kościoła sprzed jego podziału, to pewne antropimiony uważane są powszechnie za „typowo prawosławne”, nadawane w rodzinach o korzeniach wschodniosłowiańskich. Przeciwną grupę tworzą imiona „typowo katolickie”, obecne niemal wyłącznie wśród miejscowych Polaków.

Imionami typowymi dla bielszczan narodowości ruskiej (Białorusinów, Ukraińców, „tutejszych”, jak często określają samych siebie) są m.in. *Bazyli/Bazyli, Sergiusz, Wiaczesław, Dymitr, Rościsław, Lew, Mitrofan, Oksenty* (< cerk. *Auksencjusz*), *Wadym, Nadzieja, Wiera, Luba, Zenaida, Tamara, Raisa, Świetłana, Taisa, Zoja, Eufalia, Nona/Nonna, Leonila, Miropia, Aleutyna, Eudokia, Ksenia, Larysa, Neonila, Paraskiewa, Olimpiada*. Imionami częściej kojarzonymi ze społecznością prawosławną (ruską) są też: *Anatol, Aleksy, Igor, Borys, Leonid, Nina, Lidia, Olga, Ludmiła, Tatiana* i inne (por. Abramowicz 1993:76–80, 113–115, 192–209, 256–267, 309, 335, 359).

Większość z tych imion związana jest z Biblią lub okresem starochrześcijańskim (o czym już wspomniano wyżej). Dlatego teoretycznie mogłyby być nadawane także w rodzinach polskich katolików. W polskiej kulturze nazewniczej imiona te nie znalazły uznania lub są obecne w stopniu minimalnym. Przyczyny takiego stanu rzeczy mogą być różne. Po pierwsze, niektóre imiona (lub pamięć o świętych noszących je) w Kościele katolickim nigdy nie należały do popularnych. Można również przypuszczać, że część antropimionów była od zawsze kojarzona z kulturą nazewniczą obszarów z dominującym obrządkiem bizantyjskim. Chodzi tu przede wszystkim o terytoria współczesnej Rosji, Białorusi, Ukrainy, ale też m.in. o obszar Bałkanów, por.: *Arseniusz* – „częste w chrześcijaństwie wschodnim, w Polsce mało używane” (Fros, Sowa 2004, 1:270); *Bazyli* – „popularne na Rusi” (Fros, Sowa 2004, 1:375), „W Polsce Bazyli nie należało do imion częstych, dziś spotykane jest wśród ludności prawosławnej w Białostockiem” (Bubak 1993:53); *Lew* – „Do dziś imię Lew w Polsce należy do imion b. rzadkich, natomiast częste było w jęz. rosyjskim” (Bubak 1993:195); *Sergiusz* – „dziś uważane za i[mie] rosyjskie” (Bubak 1993:278); *Dymitr* – „Dzisiejsza polska forma Dymitr przejęta została od Słowian wschodnich (z Rusi Czerwonej) i używana jest dla osób stamtąd pochodzących [...]. Imiona te (Dymitr i Demetriusz – M.M.) nie są dziś u nas nadawane” (Bubak 1993:79); *Nadzieja, Wiera, Luba* – „Imię Nadzieja [...] używane jest też b. rzadko w czasach najnowszych, zaś Wiara i Miłość w ogóle w Polsce nie są nadawane. Natomiast są one popularne w jęz. rosyjskim jako Viera, Nad’ezda i Lubow, a także w innych językach” (Bubak 1993:238); *Tamara* – „na gruncie polskim nowe i rzadkie, częste u Rosjan, którzy przejęli je zapewne z Gruzji [...]” (Bubak 1993:296), „w

Polsce występuje rzadko i uważane bywa za imię rosyjskie” (Fros, Sowa 2004, 5:411); *Nonna* – „dziś spotykane wyjątkowo” (Bubak 1993:242); *Ksenia* – „w Polsce b. rzadkie” (Bubak 1993:187), „Upowszechniło się przede wszystkim na Bałkanach i dawnych polskich ziemiach wschodnich będących pod wpływem chrześcijaństwa wschodniego” (Fros, Sowa 1998, 3:546); *Larysa* – „W Polsce b. rzadkie, w nowszych czasach występuje pod wpływem jęz. rosyjskiego, gdzie jest częste” (Bubak 1993:189); *Anatol, Anatoliusz* – „Należy dziś w Polsce do imion rzadkich” (Bubak 1993:38); *Aleksy* – „Dziś należy do imion rzadkich” (Bubak 1993:34); *Igor* – „rosyjskie i[mie] m[ęskie] [...]. W Polsce należy do imion rzadkich” (Bubak 1993:143); *Leonid* – „w Polsce jest rzadko używane, najczęściej noszą je ludzie wywodzący się z kresów wschodnich. Spotykane jest częściej w kręgu jęz. wschodniosłowiańskich” (Bubak 1993:193); *Nina* – „dziś w Polsce jest przede wszystkim skróconą formą od żeńskiego imienia Antonina lub Janina” (Bubak 1993:242); *Olga* – „Imię w Polsce rzadkie, dość częste natomiast u Słowian Wschodnich” (Bubak 1993:245); *Ludmiła* – „Dziś w Polsce nie należy do imion popularnych i nadawane jest rzadko” (Bubak 1993:200); *Tatiana* – „i[mie] ż[ęńskie] przejęte do Polski z jęz. rosyjskiego” (Bubak 1993:296); *Daria* – „popularne w Rosji i na Ukrainie” (Fros, Sowa 1997, 2:14).

Pewne imiona, które wystąpiły wśród mieszkańców Bielska Podlaskiego są na tyle specyficzne, że nie są w ogóle odnotowane w źródłach polskich. Cytowane w niniejszym artykule opracowania J. Bubaka (1993), M. Malec (1994) oraz W. Janowowej et al. (1991) nie uwzględniają m.in. im. *Mitrofan* (w polskiej wersji czasami jako *Metrofan*), *Wadym, Eufalia, Leonila, Miropia, Neonila, Aleutyna*. Niektóre antroponimy są poświadczone w pracach polskich onomastów, np. im. *Auksencjusz* (Janowowa et al. 1991:40; Malec 1994:297²¹), *Zenaida* (Janowowa et al. 1991:285), *Raisa* (Janowowa et al. 1991:229²²), *Świetlana* (Janowowa et al. 1991:256), *Taisa* (Janowowa et al. 1991:257²³), *Zoja* (Janowowa et al. 1991:286²⁴), *Eudokia* (Malec 1994:354²⁵), *Paraskiewa* (Janowowa et al. 1991:223²⁶).

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na kilka jeszcze innych imion, które wystąpiły w formach wschodniosłowiańskich, mimo istnienia odpowiedników

21 W formie derywowanej *Oksenty(j)*.

22 Pod hasłem *Raida*. Chyba nie bez znaczenia pozostaje fakt, że w źródłach cerkiewnych św. Raisa występuje także pod imieniem *Iraida* (zob. np. Kalendarz prawosławny 2009:189).

23 Przy hasle słownikowym *Taida*. Por. cerk. *Taisija* (Kalendarz prawosławny 2009:189; Fros, Sowa 2004, 5:406). Zob. też poprzedni przypis.

24 Jako postać wyjściową autorki słownika podają formę łacińską *Zoe*.

25 Pod hasłem *Awdotyja*. Poświadczone również w *Słowniku imion* (Janowowa et al. 1991:89), chociaż pod głównym hasłem *Eudoksja*, co należy uznać za nieścisłość spowodowaną błędnym umieszczeniem dwu oddzielnych imion jako wariantów jednego antroponimu, por. Malec 1994:354, 360; *Kalendarz prawosławny* 2009:185, *Spis imion prawosławnych...* 2011:101.

26 Pod hasłem *Prascewia*.

polskich: *Lija* (por. pol. *Lea*²⁷, cerk. *Lija*), *Kuźma* (pol. i cerk. *Kosma*), *Marina* (pol. *Maryna*, cerk. *Marina*), *Serafima* (pol. *Serafina*, cerk. *Sierafima*) oraz *Afana-zy*, które można uznać za polsko-wschodniosłowiańską formację hybrydalną (pol. *Atanazy*, cerk. *Afanasij*).

Odmienny zasób reprezentują imiona typowe dla bielszczan narodowości polskiej (zob. Abramowicz 2003:34–54, 113–160, 256–263). Należą do nich przede wszystkim imiona słowiańskie (*Stanisław, Kazimierz, Zdzisław, Władysław, Zbigniew, Wojciech, Leszek, Mieczysław, Czesław, Bogusław, Bolesław, Lech, Bronisław, Bogumił, Lesław, Przemysław*; *Bożena, Stanisława, Kazimiera, Czesława, Władysława, Bronisława, Wacława, Zdzisława, Bolesława*), germańskie (*Ryszard, Karol, Ludwik, Edmund, Adolf, Alfons, Henryk, Alojzy, Gustaw, Hubert, Roch, Zygmunt*; *Jadwiga, Henryka, Genowefa, Gertruda, Romualda, Ryszarda, Adela, Bernarda, Blanka, Zyta*), litewskie (*Witold, Danuta, Grażyna*), anglosaskie (*Artur, Edward*) i inne (*Franciszek, Teresa, Marianna, Janina, Wanda, Elwira, Kinga*). Ponadto, niemal wyłącznie wśród mieszkańców o polskich korzeniach można spotkać niektóre imiona łacińskie (*Feliks, Kamila, Regina, Cecylia, Celina, Scholastyka, Waleria, Zyta*) i greckie (*Szczepan*).

Zacytowane imiona, obce wiernym obrządku wschodniego, są nadawane na chrzcie w Kościele katolickim.

Zjawiskiem, na które warto zwrócić uwagę przy analizie antroponimii na obszarach kulturowo mieszanych, jest uczestnictwo dwuczłonowych imion słowiańskich w podsystemach imienniczych uwarunkowanych przynależnością etniczno-konfesyjną mieszkańców. Znakomita większość tych antroponimów występuje niemal wyłącznie wśród Polaków-katolików (zob. Abramowicz 1993:34–35, 114, 256–257, 262, 374, 384–477), por. w Bielsku Podlaskim: *Czesław, Stanisław, Kazimierz, Zdzisław, Władysław, Wojciech, Mieczysław, Bogusław, Bolesław, Bronisław, Bogumił, Przemysław*. W środowisku Rusinów-prawosławnych spośród imion rodzimych pojawiają się jedynie *Rościsław* i *Wiaczesław/Wieczesław*, uznawane na badanym terenie za „bardziej wschodnie”. Do wspólnych można zaliczyć imiona *Jarosław, Mirosław, Sławomir* i chyba *Włodzimierz*, chociaż to ostatnie nieco częściej bywa utożsamiane z osobami z wschodniosłowiańskiego kręgu religijno-kulturowego. Wśród antroponimów żeńskich daje się zauważyć jeszcze większą polaryzację. Poza im. *Mirosława* i *Ludmiła*, obecnych w obu grupach etnicznych (drugie kojarzone w lokalnej społeczności jako częstsze wśród kobiet prawosławnych), pozostałe antroponimy występują tylko w imiennictwie bielskich katolików, por. *Stanisława, Kazimiera, Czesława, Władysława, Bronisława, Wacława, Zdzisława, Bolesława*.

27 Por. Janowowa et al. 1991:166.

5 Imiona bielszczan w perspektywie diachronicznej

Analizowane zestawienia frekwencyjne warto porównać z imionami nadanymi w mieście na przełomie XIX i XX wieku (w latach 1890–1909).

Połowa spośród najbardziej produktywnych antroponimów męskich (o frekwencji powyżej 2%) wystąpiła jednocześnie w analogicznym zbiorze sprzed stu lat. Są to imiona *Jan, Mikołaj, Aleksander, Włodzimierz, Piotr, Józef*. Pozostałe imiona popularne obecnie, w imiennictwie historycznym były nadawane rzadziej. *Jerzy, Eugeniusz, Andrzej, Stanisław* należały do grupy średnio popularnych, imię *Stefan* wystąpiło tylko jeden raz, zaś *Mirosław* i *Tadeusz* w ogóle nie figurują w spisie z przełomu XIX i XX wieku.

Relatywnie częstsze w dokumencie współczesnym są imiona *Marcin, Arkadiusz, Romuald, Wiaczesław, Witold, Franciszek, Wiktor*, a przede wszystkim *Henryk, Tomasz, Kazimierz* i *Stefan*. Z drugiej strony, inne imiona, np. *Antoni* i *Michał* zdecydowanie częściej wybierano przed I wojną światową. Niektóre antroponimy poświadczone są sporadycznie zarówno w zbiorze historycznym, jak i współczesnym, np. *Edmund, Sylwester, Przemysław, Mitrofan, Mateusz, Ludwik, Leoncjusz, Eustachy, Arseniusz, Adolf, Auksencjusz, Lew* i in.

Szereg imion identyfikujących bielszczan sto lat temu nie pojawiło się w spisie z 2006 roku, choć ten ostatni jest ponad sześciokrotnie bogatszy od historycznego: *Teofan, Trochym, Tychon, Tymoteusz, Serafin, Rajnold, Pius, Onufry, Nikifor, Napoleon, Mojżesz, Wawrzyniec, Ksawery, Konrad, Klemens, Hipolit, Hieronim, Dionizy, Alfred, Joachim, Eutymiusz*. Wyłoniły się natomiast inne imiona, niepoświadczone w dokumentach z przełomu XIX i XX wieku, np. *Krzysztof, Sławomir, Jarosław, Anatol, Marek, Zdzisław, Janusz, Ryszard, Roman, Waldemar, Dariusz, Zbigniew, Bogdan, Wojciech, Ireneusz, Artur, Czesław, Robert, Bogusław, Jacek, Lech, Witalis, Cezary, Lucjan, Igor, Szymon, Feliks, Rościśław, Zenon, Karol, Łukasz, Daniel, Sebastian, Alfons, Bogumił, Leonard, Roch, Wadym* i in.

Podobne tendencje obserwujemy w imiennictwie żeńskim. Kilka najpopularniejszych imion w zbiorze współczesnym wystąpiło na najwyższych pozycjach w repertuarze historycznym: *Maria, Anna, Helena, Eugenia, Zofia, Janina*. Nie wszystkie imiona produktywne w zasobie z przełomu XX i XXI wieku były chętnie wybierane sto lat temu. Rzadziej korzystano na przykład z im. *Elżbieta*. Imiona *Ewa, Barbara* i *Nina* cechują się jeszcze niższą frekwencją użycia w okresie sprzed I wojny światowej. Imiona *Halina* i *Walentyna* wybrano tylko jeden raz, natomiast im. *Irena, Krystyna, Teresa* i *Alina* w ogóle nie figurują w zestawieniu dawnym.

Część imion posiada podobny status, jeśli uwzględnimy częstotliwość ich użycia. Niezależnie od okresu małą popularnością (zazwyczaj z jedno- lub dwukrotnym

poświadczaniem) odznaczają się imiona *Nikodema, Michalina, Konstancja, Juliata, Felicja, Pelagia, Olimpiada, Leontyna, Kamila, Apolonia, Amelia*.

Nieco częściej w wykazie współczesnym pojawiły się za to imiona *Tatiana, Łucja/Lucja, Klaudia, Władysława, Franciszka, Marta, Wanda, Stanisława*, a ponadto im. *Jadwiga* i *Luba*, choć te dwa ostatnie antroponimy formalnie należą do grupy średnio popularnych w obu przedziałach temporalnych. Warto także zwrócić uwagę m.in. na imiona *Aleksandra, Marianna, Nadzieja, Wiera*, które w wykazie z przełomu XX i XXI wieku zaklasyfikowano jako przeciętne, natomiast w imiennictwie historycznym uzupełniają zestaw imion wybieranych najczęściej.

Trzeba również zauważyć, że szereg imion obecnych sto lat temu nie wystąpiło współcześnie. Są to m.in. *Teofila, Teodozja, Seweryna, Rozalia, Milica, Matrona, Ludwika, Feuronia, Melania*. Ich miejsce zajęły inne antroponimy (poza cytowanymi wyżej: *Irena, Krystyna, Teresa* i *Alina* także *Danuta, Ludmiła, Agnieszka, Wiesława, Bożena, Regina, Beata, Iwona, Tamara, Dorota, Raisa, Henryka, Genowefa, Urszula, Izabela, Mariola, Cecylia, Gertruda* i inne).

Większe zróżnicowanie dostrzec można konfrontując zasób imion bielszczan dorosłych z zestawieniem frekwencyjnym najmłodszych mieszkańców, tj. urodzonych w pierwszej dekadzie XXI wieku.

W zakresie imion męskich, cieszących się dużą popularnością wśród obywateli pełnoletnich jedynie dwa imiona, tj. *Mikołaj* i *Piotr* wystąpiły w metrykach najnowszych. Imię *Jan* będące imieniem o najwyższej częstotliwości użycia w pokoleniach ojców i dziadków, w latach 2001–2010 znalazło się w grupie średnio popularnych. Pozostałe antroponimy cechuje jeszcze mniejsza produktywność na początku XXI wieku, np. *Jerzy, Andrzej, Aleksander, Józef, Tadeusz* są wykorzystywane sporadycznie, *Eugeniusz* i *Stanisław* występują tylko jeden raz, imion *Włodzimierz, Mirosław* i *Stefan* nie odnotowano w ogóle. Na miejscu tych antroponimów pojawiły się inne imiona, które wystąpiły w spisie abonentów w charakterze średnio popularnych (*Michał, Krzysztof, Paweł*) albo wykorzystywanych sporadycznie (*Jakub, Mateusz, Szymon, Gabriel, Maciej, Karol, Dominik*) bądź też takie, które wcześniej nie wystąpiły w ogóle (*Dawid, Bartosz, Bartłomiej, Kacper, Patryk, Damian, Kamil*).

Straciły aktualność imiona *Sławomir, Wiesław, Anatol, Henryk, Władysław, Waldemar, Edward, Leszek, Witold, Ireneusz, Mieczysław, Romuald, Czesław, Wiaczesław, Dymitr, Teodor, Zygmunt, Ignacy, Lech, Waclaw, Witalis, Lucjan, Wincenty, Feliks, Leonid, Rościsław, Bronisław, Zenon, Leoncjusz, Ludwik, Walerian, Edmund, Walery, Zenobiusz, Eustachy, Lew, Adolf* i in. Pojawiły się m.in. *Błażej, Krystian, Maksymilian, Miłosz, Oliwier, Oskar, Konrad, Kornel, Eryk,*

Norbert, Alan, Brajan, Kasjan, Olaf, Gracjan, Kewin, Orest, Natan, Amadeusz, Dylan, Karion, Nikodem, Nestor itd.

Podobna tendencja zaznacza się także w żeńskim systemie imienniczym. Tylko dwa imiona: *Maria* i *Anna* – wystąpiły w grupie najczęściej wybieranych (powyżej 2%), zarówno w repertuarze obejmującym osoby dorosłe, jak i w zasobie reprezentującym najmłodszą generację bielszczanek. Pozostałe antropimiona, najpopularniejsze wśród kobiet w wieku powyżej 18 lat, znalazły się na dalszych pozycjach w rankingu „najnowszym”: imiona *Ewa* i *Zofia* należą do zasobu średnio popularnych, *Barbara, Elżbieta, Halina, Helena* były wybierane jeszcze rzadziej, *Irena, Nina, Teresa* i *Walentyna* wystąpiła tylko jeden raz, zaś obecności imion *Alina, Eugenia, Janina* i *Krystyna* nie stwierdzono w ogóle w spisach z lat 2001–2010.

Nie nadawano w czasach najnowszych imion *Danuta, Nadzieja, Wiera, Grażyna, Jolanta, Lucyna, Luba, Wiesława, Bożena, Marianna, Regina, Zenaida, Mirosława, Tamara, Henryka, Genowefa, Stanisława, Marzanna/Marzena, Renata, Józefa, Franciszka, Władysława, Kazimiera, Bronisława, Cecylia, Zoja, Scholastyka, Eudokia, Paraskiewa, Zyta*.

Pojawiły się za to imiona niewystępujące wśród osób średniego i starszego pokolenia: *Oliwia, Maja, Martyna, Patrycja, Roksana, Sandra, Angelika, Lena, Nikola, Laura, Kornelia, Iga, Milena, Wanessa/Vanessa, Eliza, Estera, Jagoda, Malwina, Marlena, Karina, Aurelia, Żaneta* i in.

6 Podsumowanie

Celem powyższych rozważań było wskazanie wśród imion współcześnie używanych przez bielszczan średniego i starszego pokolenia antropimion odznaczających się dużą, średnią i małą produktywnością. W zbiorze imion męskich najczęściej wystąpiły się imiona *Jan, Mikołaj, Jerzy, Eugeniusz, Andrzej*, w zasobie żeńskim – *Maria, Irena, Halina, Anna, Walentyna*. W oparciu o dane statystyczne stwierdzono, że w imiennictwie męskim najbardziej produktywne okazały się imiona proveniencji greckiej motywowane postaciami świętych starochrześcijańskich. Podobną tendencję stwierdzono w odniesieniu do antroponomastykonu żeńskiego, choć ten zbiór upoważnia do wysunięcia nieco innych wniosków w przypadku zestawienia obejmującego niepowtarzające się imiona (zob. wyżej).

Przy ekscerpcji materiału źródłowego zwrócono uwagę na formy graficzno-brzmieniowe oddzielnych jednostek nazewniczych w kontekście wariantowości imion. Wskazano także grupy antropimion typowych dla mieszkańców miasta identyfikujących się z narodowością polską (z reguły należących do Kościoła katolickiego) lub wschodniosłowiańską (zazwyczaj osoby wyznania prawosławnego).

Porównanie wykazu imion mieszkańców Bielska Podlaskiego średniego i starszego pokolenia z zasobami z lat 1890–1909 i 2001–2010 pozwoliło dostrzec podobieństwa i różnice w zakresie frekwencji poszczególnych antroponimów na przestrzeni stu lat.

Literatura

- Abramowicz, Z., 1993: *Imiona chrzestne białostoczan w aspekcie socjolingwistycznym (lata 1885–1985)*, Białystok.
- Bubak, J., 1993: *Księga naszych imion*, Wrocław.
- Fros, H., Sowa, F., 1997–2007: *Księga imion i świętych* 1–6, Kraków.
- Janowowa, W., Skarbek, A., Zbijowska, B., Zbiniowska, J., 1991: *Słownik imion*, Wrocław–Warszawa–Kraków.
- Malec, M., 1994: *Imiona chrześcijańskie w średniowiecznej Polsce*, Kraków.
- Kalendarz Prawosławny 2009*, Wydanie Warszawskiej Metropolii Prawosławnej.
- Spis imion prawosławnych w brzmieniu polskim i staro-cerkiewno-słowiańskim*, 2011, Warszawa.
- Pravoslavnyj cerkovnyj kalendar' 1998*. Moskva: Izdatel'stvo Moskovskoj Patriarchii.
- Tichonov, A. N., Bojarinova, L. Z., Ryžkova, A. G., 1995: *Slovar' russkich ličnych imen*. Moskva.

Summary: First Names of People from Bielsk Podlaski at the Turn of the 21st Century

The paper presents an analysis of contemporary first names of people living in Bielsk Podlaski, a town in the Polish-East Slavonic borderlands. The popularity of individual names is presented, also in terms of religious and cultural etymology and linguistic origin. Attention is paid to the spelling and phonetic forms of onomastic units in the context of the name variants. Groups of anthroponyms typical of town citizens identifying themselves with Polish (usually Roman Catholics) or East Slavonic nationality (usually Orthodox) are identified. The analysed dataset of first names of middle-aged and old-aged citizens is compared against the datasets from the periods 1890–1909 and 2001–2010, and similarities and differences in the frequency of individual anthroponyms over a century are revealed.

Key words: linguistics, onomastics, anthroponymy, first names, multiculturalism